

Силабус курсу
Податкова система

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

ППП

Керівник курсу
к.е.н., доцент **Дерманська Людмила Василівна**

Контактна інформація

l.dermanska@wunu.edu.ua, +380680496974

Опис дисципліни

Курс «Податкова система» охоплює теоретичні засади та практичні основи оподаткування, порядок нарахування та сплати всіх видів податків та зборів (обов'язкових платежів), які справляються в державі, функції та завдання органів контролюючих органів у сфері оподаткування.

Головним завданням курсу «Податкова система» є вивчення студентами теоретичних та методичних питань справляння податків і зборів, принципів організації діяльності податкової роботи в державі, елементів і методик розрахунку податків і зборів.

Структура курсу

Години (лек./прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Засади організації податкової системи України.	Засвоїти необхідність і сутність існування податків в ринковій економіці. Навчитись розуміти значення та визначати раціональні вектори проведення податкової системи держави Соціально-економічний зміст та функції податків. Елементи системи оподаткування. Класифікація податків. Види прямих та непрямих податків: їх характеристика.	Тестові завдання, питання
4/4	Тема 2. Податкова політика і податкова система держави	Освоїти основні засади податкової політики та принципи побудови податкової системи Податкова політика держави. Основні принципи формування податкової політики. Критерії реалізації податкової політики. Поняття і структура податкової системи. Наукові основи побудови податкової системи. Основні принципи системи оподаткування.	Тестові завдання, питання
4/4	Тема 3. Нормативно-організаційні засади	Вивчити повноваження контролюючих органів у сфері оподаткування та вміти їх застосовувати. Основи та організація податкової роботи, її основні елементи. Державна податкова служба	Тестові завдання, питання

	діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи	України: організаційна структура і функції. Основи адміністрування податків і зборів.	
4/4	Тема 4. Податок на додану вартість	Засвоїти практику нарахування та сплати ПДВ Сутність податку на додану вартість, його виникнення та розвиток. Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Анулювання реєстрації платника податку. Визначення об'єкта оподаткування. Місце постачання товарів та послуг. Розміри ставок податку.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/4	Тема 5. Акцизний податок	Засвоїти практику нарахування та сплати акцизного податку Особливості акцизного оподаткування в Україні. Платники податку. Об'єкти оподаткування. База оподаткування. Підакцизні товари та ставки податку. Дата виникнення податкових зобов'язань.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/4	Тема 6. Мито як інструмент формування фіскального потенціалу держави та засіб митного регулювання.	Оволодіти навиками нарахування та сплати митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон. Економічна сутність та призначення мита. Класифікація мита. Мито як джерело доходів державного бюджету і регулятор міжнародного бізнесу та процесів споживання. Платники і ставки мита. Порядок і методика сплати мита.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/4	Тема 7. Податок на прибуток підприємств	Засвоїти практику нарахування та сплати податку на прибуток підприємств Платники і ставки податку на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/4	Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб	Засвоїти практику нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб. Платники податку на доходи фізичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. Податкова знижка. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/4	Тема 9. Екологічний податок	Засвоїти практику нарахування та сплати екологічного податку Платники екологічного податку. Об'єкти оподаткування. База оподаткування. Ставки екологічного податку. Пільги щодо сплати	Тестові завдання, питання, практичні завдання

		екологічного податку.	
4/4	Тема 10. Спрощена система оподаткування.	Оволодіти навиками в сфері спеціальних податкових режимів. Особливості справляння єдиного податку юридичними і фізичними особами. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставки податку. Податковий (звітний) період. Порядок нарахування та строки сплати.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/2	Тема 11. Рентна плата	Засвоїти практику нарахування ренти Основи та мета встановлення рентної плати. Види рентної плати та особливості її нарахування та сплати	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/4	Тема 12. Місцеві податки і збори	Засвоїти практику нарахування та сплати місцевих податків і зборів Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності. Туристичний збір.	Тестові завдання, питання, практичні завдання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бечко П.К., Власюк С.А., Бечко В.П., Шумило Т. В. Принципи справедливості та їх відображення при оподаткуванні суб'єктів господарювання у вітчизняній податковій системі. Бізнес-Інформ. 2021. № 3. С. 156-161.

2. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система : навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.

3. Валігура В.А. Сучасні тенденції гармонізації ПДВ у країнах Європейського Союзу. Фінанси України. 2022. № 3. С. 22-37.

4. Котенко А. Принципи податкового законодавства як вихідні засади побудови податкової системи Право України. 2020. № 4. С. 43-56.

5. Крисоватий А.І., Валігура В.А. Новації та напрями вдосконалення податкового законодавства України в умовах воєнного стану. Фінанси України. 2022. №6. С. 33-53.

6. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. Податкова система України в умовах пандемії COVID-19: сучасні реалії та прогнози. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2020. Вип. 33(1). С. 87-92.

7. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

8. Олейнікова, Л. Г. Формування конкурентоспроможних податкових систем : монографія К. : Мокшанов В. В., 2022. 536 с.

9. Податковий кодекс України: закон України від 2.12.2010 р. № 2755- VI із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

10. Поляк-Свергун М. М. Правове регулювання місцевих податків в Україні. матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

«Світ наукових досліджень» 2022. С 35-37. <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/3726/>

11. Поляк-Свергун М.М. Бюджет держави, його місце і роль в перерозподільчих відносинах у суспільстві. Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій» 2022. С. 105-112. <https://novaosvita.com/wp-content/uploads/2022/06/ModTrSc-Odesa-May2022Rev.pdf>

12. Поляк-Свергун М.М. Діджиталізація та фінансові технології фіскального адміністрування в умовах воєнного часу. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 3(3). Том 2. С. 194-208.

13. Поляк-Свергун М.М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Податкова система» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування». Чортків. 2024. Електронний комплекс в системі Moodle.

14. Поляк-Свергун М.М. Методичні вказівки щодо вивчення дисципліни «Податкова система» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», Чортків, 2023. 49с.

15. Поляк-Свергун М.М. Особливості обліку та оподаткування в умовах пандемії. *Постпандемічний розвиток суспільства: економічні, соціальні та психологічні аспекти*: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2022. С.227-234.

16. Поляк-Свергун М.М. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Трансформація суспільних відносин: глобальні виклики, економічні проблеми та стратегії адаптації*: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків : ЗУНУ, 2024. С.515-523.

17. Поляк-Свергун М.М. Особливості оподаткування у період воєнного стану на території України. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. «Грааль науки» 2022. С. 114–117. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.27.05.2022.014>

18. Поляк-Свергун М.М. Особливості сплати банками непрямих податків. Матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції «*Current issues of science, prospects and challenges*» 2022. С. 47-49.

19. Поляк-Свергун М.М. Проблеми податкової системи в умовах воєнного часу. *Суспільство в умовах емерджентного розвитку*: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2023. С.274-286.

20. Сідляр В. В., Валігура В. А. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних загроз. Ефективна економіка. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9173>

21. Соколовська А.М. Оцінка наслідків реформування податкової системи України в контексті показників податкового навантаження. Бізнес Інформ. 2020. № 7. С. 214-223.

22. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія / М. Г. Волощук [та ін.] ; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Голов. упр. держ. податк. служби України у Закарпат. обл., Місц. осередок ГО "Всеукр. асоц.

ветеранів ДПС України" Закарпат. обл. Ужгород : Видво Олександри Гаркуші, 2021. 169 с.

23. Ткачик Ф.П., Валігура В.А., Дмитрів В.І. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб. Економіка та суспільство. 2021. Випуск 29.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/602/576>

24. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні : навч. посіб. / В.М. Краєвський [та ін.] ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінськ : Університет ДФС України, 2020. 287 с.

25. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.

26. Шуневич А.С. Фіскальна ефективність акцизного податку як складова оптимізації системи непрямого оподаткування. Облік і фінанси. 2020. № 4. С. 82-88.

27. Andrii Krysovatyi, Volodymyr Valihura, Inna Hutsul, Fedir Tkachyk, Volodymyr Dmytriv. Fiscal Aspects of the Functioning of the Electronic Declaration System of Citizens' Income and Property in Ukraine. 2020 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies. September 16-18, 2020 Deggendorf, Germany. P. 533-536.

28. Krysovatty, A., Tymchenko, O., Fedosov, V., Silchenko, M. Taxation, economic growth and welfare in a low-income country. Economic Annals-XXI. 2020. 181(1-2). P. 44-56.

29. Prokopenko N., Gudz O., Kreidych I., Golovko M., Kazak O. (2021) Retrospective analysis of the tax system reform of Ukraine. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2021. № 2. 396-405

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>.
2. Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс Державної податкової служби. URL: <https://zir.tax.gov.ua>
3. Електронний кабінет платника податків URL : <https://cabinet.tax.gov.ua>
4. Офіційний сайт ДПС України. URL: <https://tax.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт ДМС України. URL: <https://customs.gov.ua/en/>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Податкова система” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 6 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-6 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 6 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 7-12 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється практичне завдання макс. 100 балів	Оцінюється рівень виконання самостійного завдання як цілісного наскрізного завдання	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача 2 – макс. 25 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 задачі, за розв’язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)